

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR. Kiadótalajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Latinovits főispán vagy kormánybiztos?

Zombor, 1906. február 26.

Latinovits főispán megmaradjon-e állásában, avagy távozásával adjon-e helyet kormánybiztosnak? Ezt a kérdést vetjük mi fel, bár nagyon jól tudjuk, hogy a főispán hazafias lelkiismeretére úgy sem hathatunk, bármily irányban vizsgáljuk is a kérdést. De nem is a főispánhoz akarjuk szavainkat intézni, hanem a közönséghez, hogy így hozzájáruljunk a helyzet tisztázásához és a kevesek körében támadt félreértések eloszlításához. Szükségesnek tartjuk a közönség felvilágosítása szempontjából ezt a kérdést azért tisztázni, mert a bácsmegyei szövetkezett ellenék hivatalos lapja legutóbbi számában újlag azt hangsúlyozza, hogy Latinovits főispán lemondása nem komoly s befejezésül valósággal provokálja arra, hogy állását hagyja el.

Nos hát, mi az igazság érdekében ismételtén kijelentjük, hogy a főispán — a mi tudomásunk szerint — igen is beadta a lemondását. Ezt a főispán mindkét törvényhatóság előtt kijelen-

tette és kijelentette legutóbb azt is, hogy a meddig fel nem mentik, vagy a meddig tőle törvénytelenséget nem kívánnak, állásában megmarad. A puritán gondolkozású főispán ezen őszinte kijelentéseit egyszerűen alaptalanul és indokolatlanul kétségbe vonni a szabad sajtó és a lovagias gondolkozásmód nagyobb dicsőségére lehet ugyan, de hogy ez nem szép, nem helyes és nem jogos eljárás, az bizonyos. Az ilyen eljárás a politikai ellenfél fékezetlen, vak indulatának bélyegét viseli magán, ellenben messze elmarad az igazságtól és ebben a komoly időben százszorosán is elvárható higgadt tárgyilagosságtól.

Mikor érhetné Latinovits főispánt gáncs és mikor volna jogosult a lap-társunk feltevése és mikor volnának jogosultak az általa a főispánhoz intézett kérdések? Szerintünk és minden igazságosan gondolkozó ember szerint csak abban az esetben, ha a főispán ünnepélyes kijelentése dacára törvényteleniséget követett volna el s állásában mégis megmaradt volna. Az a kérdés tehát, követett-e el a főispán valami

törvényteleniséget? Mi, akik tárgyilagos higgadsággal figyeljük állandóan a főispán működését, csak azt felelhetjük, hogy nem. Nem követett el eddig semmiféle törvényteleniséget és nem követett el most sem, a lap-társunk által pertraktált ügyben, a gyülekezési jog korlátozása tekintetében sem. Mi ugyanis az összes lapokból úgy tudjuk, hogy a gyülekezési jogot a belügyminiszter korlátozta rendeletileg s hogy ebben a kérdésben a főispán nem adott ki semmiféle rendeletet, utasítást vagy meghagyást. Mihelyt tehát ő semmiféle rendeletet vagy utasítást nem adott ki, evidens, hogy törvényteleniséget sem követett el.

Mert, ez röviden, a mi tudomásunk szerint a tényállás. Méltatlanul és igazságtalanul támadják tehát a főispánt. Nem jár ő tojástáncot; őszintén, egyenesen beszélt. Eddig a tettei igazolták szavai őszinteségét; senkinek sincs tehát joga őt megvádolni. De ha a vádaskodó lelkiismerete elbirja az igazságtalanság érzetének mardosó, súlyos ítéletét, ám vádaskodják, a főispán tisztességének nem fog ártani.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Régi szép idők.

— Seidl után szabadon. —

Ajtómon kopogtat az öregség immár,
Évek gyors futása — értem: mire int.
Gondolatom már csak a mult emléken jár,
S mint naptól, új fényre derülnek megint.
Akkor még boldogság nyilott minden órán;
— Virágim, ki hitte: ősz fog rajtatok! —
Mostan a bú tőre sebet sebre ró rám...
Hej, régi szép idők, de elmúltatok!
Földi javat, kincset soha se kívántam,
Tölt zseb nem terhelé könnyű léptemet;
Ámde az örömmel fukaron se bántam,
S jó kedvem' a bú — gond soh'se szegte meg.
A hová fáradtan értem, porlepetten,
Mindenütt fogadtak szives tárt karok,
S víg poharazás közt friss kedvre éledtem...
Hej régi szép idők, de elmúltatok!
Oh költészet, legfőbb kincsem te levél, te!
Hány meghitt nyájas kört bájolt el dalom!

Könyvek közt mosolygó sok szép lánytól érte
Titkos kézszorítás lőn a jutalom.

S míg a pohár csengett, — mámorba' fűrődve
Mennyel értek föl az ily pillanatok...
Ifjuság, szerelem, dalok édes üdve!
Hej, régi szép idők, de elmúltatok.

A bohó ifjuság itten hagyott árván.
Fejem' a tél dere már belepte im.
Az élet öröme, mint a szép szivárvány,
Csalókán kíséri lankadt lépteim.
Vigadozó kedvem szárnya még szeptelen,
Baráttal most is el-elmúltatok;
Csak magamba' sokszor csüggedez a lelkem:
Hej, régi szép idők, de elmúltatok!

Én.

Szegény kis verebek.

Ma enyhe szellő simogatja arcomat,
ibolya s hóvirág édes, álombaringató illatát
hossa felém. Szerelmes madár hívogató csatogását
hallom ábrándvilágom tündérmezején... s amint nyitott szemmel álmodom
át az én tavaszom meséjét; ajkam moso-

lyog, szemem lezárul, elalszom s álmodom tovább...

Reggelre kelve megint csak fehér a világ.
Hóval borítottak a háztetők, a fák, a föld s a nagy, szüztiszta fehérségből csak
itt-ott bukkan föl egy-egy szürke folt: panaszosan csiripelő, éhes, fázó kis veréb... S
amint megdermedt, piciny lábaival sirva kutat, kapar egy mozsárnyi eleség után, fájó
szívvel nézem meddő vergődését...

Hideg van. Közelebb huzódom megint a kályha melegéhez, duruzsoló lángjából,
pattogó sziporkáiból megértem s összegyűjtöm újra azt, amiből — dal fakad...

De a panaszos csiripelés még most is behallszik hozzám, a dal elszáll... Mintha az a sok, morzsát kereső veréb apró, siró, didergő, éhes gyermekké változott volna...

Visszamegyek a multba. Haza. Körültekintek anyám „lomtárában“, úgy mint akkor, sokszor; köröttem egy sereg kicsiny veréb: morzsát leső, szájalmas gyerekhad. Mind-egyik éhes, mindegyik enni akar, mindegyik fázik s még most sem akar tavasz lenni, csak a jó szivekben nyilnak a szeretet me-

Nézetünk szerint a főispán nem vádaskodást érdemel, hanem hálát, köszönetet és elismerést, hogy ebben a súlyos helyzetben megmaradt eddig is állásában s így a vármegyét és várost nem tette ki távozásával óriási zavaroknak és kellemetlenségeknek? Avagy talán éppen ez kell a laptársunknak? Közvetlenül akar a gyönyörökben fürdeni? Nem volt elég azok távoli szemlélete? Ha ez kell, úgy legyen laptársunk egy kis türelemmel! Várja meg, amíg a főispántól valami törvénytelen-séget nem kívánnak. Biztosítjuk, hogy a főispán a hogyan mi ismerjük korrekt gondolkozásmódját és hazafiságát, ez eselben feltétlenül elmegy s akkor megkezdődhetik nálunk is a szomorú állapot. Addig azonban legyen laptársunk türelemmel; a főispán — minden udvariassága dacára — bizonyára nem fog reá hallgatni, amikor az egész vármegye közönsége szeretettel marasztalja.

A cikkünk elején felvetett kérdésre adja meg a választ laptársunk!

Az alispán Zentán.

Vojnits István, a vármegye alispánja folyó hó 21-én délután 3 és fél órakor Zentára érkezett Popovits Sebő tb. főjegyző, Csernyus Pál tb. főügyész és Falcione László tb. szolgabíró, alispáni titkár kíséretében, a 22-én megtartandó részleges tisztújító gyűlésre. Mivel ezen esetben mint alispán először járt Zentán, a város kifejezést adandó a köztisztviselőknek örvendő alispán iránt érzett tiszteletének és szeretetének, impozáns ünnepélyességgel fogadta. A vonatnál küldöttség élén a város polgármestere fogadta. A bevonulás hosszú kocsisorral, lovas városi hajdukkal, a

zászlódiszba öltözött főutcán végig megkapó látvány volt. A Jenő szálló előtt tűzoltók sorfalat és a zenekar fogadta a vendéget. Ezután következett a küldöttségek tisztelgése. Este térzene, majd a város közönségének fáklyás zenéje egészítette ki a műsort az egész ünnepély legkimagaslóbb pontjával, Orbán Károly gimnáziumi tanár beszédével. Orbán a város közönsége nevében üdvözölte az alispánt, mint Zenta város vendégét. A beszéd magvas tartalmával, meleg hangjával, a helyzet parancsolta, de tapintatos politikai vonatkozásával nagy hatást keltett, mire az alispán megleghangu köszönetet mondott a szíves fogadtatásért azon politikai kijelentéssel, hogy mint alispán mindenkor a tételes, szentesített törvények betartásával fogja helyét megállani.

Ezután nagyszabású vacsora következett a szokásos felköszöntőkkel, őszinte vidám kedvvel.

Másnap Vojnits István alispán elnöklelte alatt töltötte be Zenta város képviselőtestülete az üresedésben volt alügyészi, iktatói és két irnoki állást.

Dudás Lajos polgármester a közgyűlést 9 óra után nyitotta meg. Indítványára dr. Zákó István kir. közjegyző vezetése mellett küldöttség hívta meg az alispánt a közgyűlési terembe.

Vojnits István alispánt beléptekor a képviselők lelkesen megéljeneztek, Rechner Konrád pedig emelkedett hangú tartalmas beszéddel üdvözölte.

Az alispán fölhívására a jelölőbizottságba a közgyűlés egyhangulag Hevér Péter és Rechner Konrád képviselőket választotta, Vojnits István alispán pedig a maga részéről dr. Zákó Istvánt és Boromisza Jánost nevezte ki.

A jelölés megejtetvén, a folytatós közgyűlésen a választás a következő eredménnyel folyt le.

Az alügyészi állásra pályázott két ügyvéd és pedig dr. Sóti Ádám és dr. Szabados József. Névszerinti szavazással 104 szavazattal 49 ellenében megválasztották alügyésszé dr. Szabados Józsefet.

Az iktatói állásra egyhangulag, közfelkiáltással Heinrich Emilt választották meg. Ezen választással egy évek óta kitartó buzgalommal működő hivatalnokot jutalmazott meg a közgyűlés.

Az egyik irnoki állásra ugyancsak közfelkiáltással Répás Rezső Jánost választották meg, míg a másik irnoki állás betöltése névszerinti szavazással történt. A szavazás eredménye Pördi Józsefnek kedvezett, ki 83 szavazatot kapott, míg ellenjelöltje Lazarov Lyubomir csak 67 szavazatig vitte föl.

A választások lezajlása után Boromisza János megköszönte az alispán közreműködését és a képviselőtestület nevében kérte őt a város ügyeinek mindenkori támogatására.

A tisztújító közgyűlés a legszebb rendben és csendben folyt le.

Délután az alispán tovább utazott Magyarokánizsára.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 26-án rendkívüli közgyűlést tartott, amely a bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett folyt le. Tárgyalás alá került Buday Gerő bizottsági tagnak két indítványa: a villamos ivlámpák szaporítása és fizetéses tűzoltóság szervezése tárgyában.

A közgyűlést Hauke Imre polgármester vezette, ki is az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György városi főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével Radisits Lázár aljegyzőt és az ügyészi teendők

leg sugara nyomán mosolygó hóvirágok, illatos ibolyák...

Gyertek édes kis gyerekeim! Lesz ám itt megint valami, amiből megtölthetjük a kötényt s kalapot!

Ni-ni, a kis Mariskának máris találtam egy régi meleg kendőt! Gyere, be is kötöm mindjárt a fejedet.

Jóskának mit adjak? A szegény árvát nem győzi lábbelivel a nagyanyó, itt meg van cipő! Egy kicsit nagy? No nem baj, csak húzd fel!

Hát te Miska szeretnéd, ha vékony szalmakalapodat ezzel a meleg sapkával cserélném ki? Itt van, vidd! Várj csak egy kicsit, teszünk bele egy kis teának valót, hadd gyógyuljon meg beteg édesapád!

Erzsike lapdát kap. Lesz itt az is, Ugy-e beteg még anyád? nem tud főzni még. Csak menj a konyhába, ott vár a meleg kávé a tűzhelyen.

Nézzétek csak gyerekek, mennyi játék! Pszt, csönd kis apróságok! Ha jók lesztek, mindegyiknek jut valami. Mennyi katona! no

ezek vitézül harcoltak ám! Biztosan háboruban voltak, mert kinek keze, kinek lába hiányzik, itt ez meg a puskáját veszette el, amaz a sapkáját. Ide fiuk, mindegyik kap három katonát!

A dobot Miskának adom. Nincs verője, de majd farag hozzá édesapád! Ezt a kardot kis öcsédnek viszed, a babát Pannikának.

Mariska, te még nem kaptál játékot? Pedig már nincs ám! Hanem van egy kötőkosár, adok majd bele pamutot is, aztán megtanítlak kötni, hisz már nagy leány vagy.

De most már minden elfogyott. Menjétek haza! Hess, hess kis szürke vereheim, csiripeljétek, kérjétek. Van ám morzsa másutt is, még több, mint itt! Jó szívek is vannak... hess kis madaraim, csak röpjétek!...

S a tűz lángja még most is duruzsol, a pattogó sziporkák beszélnek tovább...

Valóra vált egy álom. A fehér leányt menyasszony ruhába öltöztetik, fejről még fehérebb fátyol omlik alá, rajta koszoruba fonva élő mirtusz, élő fehér virág...

Eljött a párja... visszi messze, messze... ismeretlen, sejtelmes világba: puha, meleg fészekbe, boldog, mosolygó, édes napsugárba...

S amint a fehér leány elhagyja lány-szobáját s amint kilép a nagy rácsos kapun: szegény édesanyák, apró gyermekek állnak sorfalat, mindegyiknek szemében a hála igazgyöngye, melyről a költő azt mondja:

Nem gyémánt a nevem,
Drágább vagyok annál;
Nem harmat a nevem,
Forróbb vagyok annál:
Parányi könyv vagyok,
S eltítolva élek,
Éltre hozott a
Szeretet, a lélek.

A vonat kerekei dübörögnek, száguldva viszik a fehér menyasszonyt ismeretlen tájak felé... s mikor a párja forró szerelemmel öleli magához, akkor is látja a sok könyves szemű anyát, az integető apró gyerekhadát, akkor is hallja panaszos hangjukat: viszik a kisasszonyunkat, elmegy a kisasszonyunk...

Dr. Radványné Ruttkay Emma.

ellátásával dr. Thurszky Zsiga tiszti ügyész bizta meg.

A m. kir. belügyminiszter intézkvénye a városi mérlegek felállítására vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában. — Tudomásul vétetett és a jóváhagyott szabályrendelet folyó évi április hó 1-én fog életbe léptetett.

Buday Gergely bizottsági tag indítványa a szöntai-ut és Kalap-utca érintkezésénél, továbbá a Jókai-téren és az Erzsébet-ligetben egy-egy villamos ivilámpa felállítása iránt. — Javaslattétel végett a villamos bizottságnak adatott ki.

Ugyanannak indítványa a városban egy 15—20 tagból álló hivatásos tűzoltóság felállítása iránt. — A város polgármesterének elnöke alatt Latjnovits Szaniszló tanácsnok, Listyevity Titusz rendőrfőkapitány, dr. Thurszky Zsiga t. ügyész, Heincz Kálmán főszámvevő, a mérnöki hivatal, továbbá Bittermann Nándor, Buday Gerő, dr. Bugarszky Koszta, dr. Czeisel L. József, Falcione Gusztáv, Mérő Ignác, Pekánovits András bizottsági tagokból álló bizottság küldetett ki azzal, hogy mihamarabb javaslatot terjesszenek elő.

Szeged és Kolozsvár szab. kir. város, továbbá Szolnok-Doboka és Zala vármegye közönségének átirata a vám- és kereskedelmi szerződések törvényellenes megkötése tárgyában hozott közgyűlési határozatok tárgyában. — A képviselőházhoz hasonszellemű felirat intéztetik.

A gyanu öl.

Az ember életét megnehezíti a gond, a kenyérszerzés nagy harca. Az emberek csupa panaszkodással vannak tele és nem ok nélkül. Érezzük, hogy a kenyérszerzés egyre nehezedő gonddal jár. Ha még csak arról volna szó, hogy talpon kell lennünk reggeltől estig, ez még hagyján volna: mert tudjuk, hogy fáradságunk jutalma a jól megérdemelt bér vagy fizetés.

De a kenyérszerzés nagy gondjában egyre nagyobb és nagyobb arányokban valami mesterséges pusztító szű pusztít: a gyanusítás. Hány tiszteséges egyén becsületes munkáján rágódik sok ember, mert a másik az enyémet irigyli, mert neki is munka, kereset kellene, még akkor is, mikor én is csak abból élek és ha onnan kimarnak, nem tudok egy újabb jogforrást a keresethez.

A gyanusítás lappangva jár, mint a tolvaj, szint nem vall, csak titokban nyilatkozik, de gondja van rá, hogy a rossz hír mentől nagyobb társaságban terjedjen el. Sok tisztviselőt keserítettek már meg az ilyen gyanusításokkal, soknak kellemetlenkedtek már a fegyelmi vizsgálattal. Akinek elég ereje volt hozzá, kivárta a herce-hurca végét. Ha azonban a statisztika arról is számot adna, hogy hány ember halt meg ártatlanul a vád alatt, bizony szörnyűségecs sommát látnánk.

Az ember munkaköre, a megélhetés ezernyi gondja amugy is iszonyuan

elfoglalják az embert, évről-évre növekedik az idegenek száma. Ha most már még azzal is megkeserítik az ember életét, hogy a gyalázkodó pletykával sietnek boszuságára a társadalmi egyéneknek, nem csoda, ha ilyenkor családi elégtelenségről hallanak az emberek panaszkodásokat.

A gyanusításokért, igaz, hogy számolni kell a büntető bíróság előtt. Ámde a loppal járó gyanusító gondoskodik arról, hogy meg ne lássa senki sem benne az értelmi szerzőt, ő csak úgy adja tovább a pletykát, hogy ő is úgy hallotta, de nem hiszi, hogy úgy van. A második szintén úgy adja be a mérget és mire az utca végére ér, a rágalmazó elveszett a veszekedők előtt, ő pedig kéjes örömeiben ott uszkál a veszekedők között, maga is szidja, aki ilyeneket kifundált.

És nehogy azt higyjük, hogy a rágalmazó a hivatalok ajtaja előtt megáll. Kinyitja ez a családok szentélyeit is: mert előtte semmi sem szent, ő rombol és pusztít mindenütt, ahol lehet.

Az asszonyi tisztességen ejtett folt pedig oly súlyos, hogy bocsánatkérő emberek ki nem mossák a közvéleményből, a gyanu mindig megmarad.

Ez a beteges áramlat egyre nagyobb esélyekkel lép fel és szinte határállomáshoz ért már, amit észre kell venni mindenkinek. Mi a sajtó munkásai, a közügyek fontos tárgyainak megírására kínálkozó témák felszínre jutásakor sem térhetünk ki a jelenlegi cikk témájától és szinte parancsolólag szólít a kötelesség, hogy a gyanusításokról is cikket írjunk, ajánljuk az orvosszert, mely e csunya társadalmi betegséget organikusan gyökeresen meggyógyítsa.

Alakuljon társadalmi liga, mely azt a célt tűzze ki maga mellé, hogy az emberek tisztességét védje. A gyalázkodó pletykázókkal éreztessük a nemtörődömséget, keményebb esetben szakítsuk meg vele a társadalmi érintkezést is.

Amíg csak panaszkodunk és nem javítunk az állapotokon, addig a baj nem szűnik meg magától. Ez egy olyan fekély, mely egyre mélyebb és mélyebb sebeket rág a társadalmi élet testén.

Ha azonban az emberek összefognak és az emberek tisztességének megóvását mindenki komolyan fogja fel, lehetetlen, hogy ebben a kérdésben is ne javulnának az állapotok, amit már a közvélemény oly hosszú idő óta várva-vár és szívében-lelkében annyi vágyódással óhajt.

Vásároljunk helybeli kereskedőknél!

Nagyon ritkán olvashatjuk a vidéki lapokban azt a bizonyára jogos figyelmeztetést,

hogy a közönség helybeli kereskedőknél vásároljon. Hogy ezt a figyelmeztetést nem lehet eléggé gyakran, s nem eléggé nyomatékosan hangoztatni, az minden érdekelt meggyőződése.

Ha helyben vásárolunk, úgy megvan az a nagy előnyünk, hogy a cikkeket magunk előtt látjuk és azok minőségéről, tartósságáról meggyőződhetünk; azonkívül magyarázatokkal szolgál a kereskedő, akinek tapasztalatait ekként hasznunkra fordíthatjuk. Mennyire fontos ez olyan cikkeknél, melyeket a laikus maga nem mindig helyesen és pontosan ítélhet meg, mint például ékszerek, arany, ezüst, vászonnemüeknél és egyebeknél, azt már bizonyára mindenki tapasztalhatta. Hogy pedig itt csak a tisztességes és törekvő kereskedőkről beszélünk, magától értetődik.

Minő egészen más helyzetben van a vevő, ha fővárosi áruházaknál rendeli meg a szükséges árucikkeket. Ezeket csak a legkritikább esetekben lehet nagyhangú ígéreteik beváltására készíteni, — nem úgy, mint a helybeli kereskedőt. Az áruk kicserélése is sok kellemetlenséggel és költséggel jár, ha a fővárosból rendelünk, pedig vajmi ritkán kapunk onnan pontosan olyan cikket, aminőt rendelünk.

A legkellemetlenebb azonban, ha mechanikus tárgyak hibásan vagy egyáltalán nem működnek, vagy törékeny cikkek a szállítás alatt megrongálódnak. Minő érzéssel szedik ki ilyenkor a törmelék csomagjából, könnyen elképzelhető. Gyakran később pótló alkatrészek szükségesek, melyeket helyben nem lehet kapni. Utólag tudjuk csak meg, hogy helyben sem magasabbak az árak, s csak aztán becsüljük meg a helyben való vásárlás előnyeit.

De más okból is vásároljunk helyben. Ha jó polgárok akarunk lenni, akkor polgártársainkról is kell gondoskodnunk, hiszen a helybeli kereskedő épp úgy, sőt gyakran jobban viseli a községi terheket, mint minden más lakos.

Végül pedig még a vásárlók egy különös neméről akarunk megemlékezni, kik leginkább közepes és kisebb városokban található és irigységből és rosszakaratból nem vásárolnak a helybeli kereskedőnél, mert nézetük szerint az tulsokat nyerhetne rajtuk. Ezeknek szolgáljon okulásul, hogy minden kereskedőt a konkurrencia és saját létfentartása a legolcsóbb árak szabására kényszerít. Gondoljunk csak a nagy áruházakra, a fogyasztási szövetkezetekre és a hálózatokra, mindezek versenye ellen a kereskedőnek az egész vonalon fel kell vennie a küzdelmet.

Fontoljunk meg továbbá, mennyi költséget okoz a kereskedőnek a személyzete, a drága világítás, a nagy adó és az ujkor igényeinek megfelelő berendezkedése. Utóbbi ugyan nem követeli egyenesen a vevőközönség, de a tapasztalat bizonyítja, hogy a fényesen berendezett üzleteket szivesebben keresik fel a vevők.

Kérjük tehát a helybeli vevőközönséget, hogy a különösen most keservesen küzdő helyi kereskedőket támogassa és csak náluk vásároljon.

Azt talán nem is kell külön kiemelnünk, hogy kizárólag hazai iparcikkeket vásároljunk, amely figyelmeztetés nemcsak a vevőközönségnek, hanem elsősorban a kereskedőknek szól, mert a melyik kereskedő az itthon is beszerezhető cikkeket idegenből hozatja, bizonyára nem méltó arra, hogy a magyar közönség támogassa.

Mielőtt tehát a helybeli kereskedőnél vásárolnánk, győződjünk meg, támogatja-e ő is kellőképpen a magyar ipart. Felületesen ezt a tájékozódást persze nem lehet eszközölni, mert még mindig vannak egyes iparcikkek, melyek hazánkban nem állítatnak elő, s a kereskedő kénytelen azokat külföldön rendelni. Am ezeket csaknem mindenki ismeri, s így nem lesz nehéz megtudni, vajjon a kereskedő is úgy gondolkozik polgártársairól, amint szeretné, hogy róla gondolkozzék és gondoskodjék a vevőközönség.

H i r e k.

Kinevezés. Ófelsége a király Sántha Ármin zombori kir. járásbírói albirót az újvidéki kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

Hírek az egyházmegyéből. Parcsotich József lemondása folytán megürült apatinkerületi esperesi tisztségre Steeáz György apát, t. kanonok, apatini plébános nevezte ki. — Till Jakab csatáljai plébános életének 55-ik, áldozásának 31-ik évében f. hó 21-én elhunyt. Az így megürült csatáljai plébániára ideiglenes adminisztrátornak Frech Adám mélykúti káplán neveztetett ki.

Farsang. A vasárnapi nappal kezdődött a farsangot befejező „három-napok”, amelyeken az összes tréfák, a duhaj kedv kimerülnek, hogy 40 napon át szüneteljen a muzsika, a tánc, a vigság. Szerdán, hamvazó szerdán beköszön a bánat ideje, a nagyböjt, amely husvét ünnepéig tart. Hamvazó szerdán a fél 8 órai misén hamut tesz a pap a hívők homlokára és figyelmeztet, hogy „porból lettünk, porrá leszünk!”

Alapszabály jóváhagyás. Az újsóvéi férfi dalárda és a bácsszentiváni r. kath. kereskedő és iparoskör alapszabályait a belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta.

Ügyvédi estély. A zombori ügyvédek egylet hushagyó kedden, február 27-én esti 8 órakor társas estélyt rendez az „Elefánt” szálló éttermében, amely után Sipos zenéje mellett tánc lesz. Az estélyen, mint eddig is, vendégeket szívesen látnak az ügyvédi egylet tagjai. A választmány az estély rendezésével megbizta dr. Pataj Sándor titkárt és dr. Pasztrovits János, dr. Zátanyi Dezső, dr. Turányi Zsigmond és dr. Janovich Miklós egyéni tagokat, mint rendezőket. Külön meghívók és gyűjtő-ívek nem bocsátottak ki.

Dalestély. A zombori iparos dalárda folyó évi február hó 27-én (hushagyó kedden) a „Csitaonica” földszinti helyiségeiben (Gáspár-féle sörcsarnok) farsangi dal- és táncestélyt rendez a következő műsorral: 1. Népdalok. Férfikar. 2. Klarinethangverseny. Monológ. Előadja Szántó Károly. 3. A tati meg a mámi. Férfikar. 4. Kuplák. Előadja Gruda Pál. 5. Tanítás egyiptomi módszer szerint. Előadja Répits Ferenc. 6. Vigan cimbor. Férfikar zongorakísérettel. 7. A nagyböjt temetése. (Előadatik éjfélkor.) Beléptidj: Személyenkint 1 korona. Családjegy 2 korona 40 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtazunk. Pártoló tagsági szelvények nem érvényesek. Kezdeté este 8 órakor.

Szabad-lyceumi estély Apatinban. Pompás kis estélyt rendezett f. hó 19-én az apatini szabad-lyceum az Andrásházai termekben. Dr. Bruck Mór apatini ügyvéd és társadalmunk lelkes és közszeretben álló vezérferfia az „Ujkori szociális eszméket” ismertette meg a közönséggel könnyed nyelvezeten, népies felolvasásban. Kiemeli, hogy mindenki beszél szocializmusról, de kevesen vannak vele tisztában, pláne a szociáldemokrácia elveivel. Népszertien megismertette ezen elveket, a munkabér harcot ismertette, mely nálunk a szocializmus melegágya és legismertebb alakja; kimutatja, hogy a kereslet és kínálat állapítja meg a munkabért és azon összefüggést, mely a bér és gyári tőke között fennáll, amely utóbbi a kisipart, a napszámot elnyomja; a munkásosztály és a mezőgazdasági birtokosok harcát is ismertette és kiemeli, hogy a szociális eszmék elterjedésével a tőke kénytelen munkásainak engedni és

velük számolni, kiknek legerősebb fegyvere a sztrájk. A szociális kérdések megoldását sürgetve, szükségesnek tartja az általános szavazati jog behozatalát, mely titkos és községenként gyakoroltassék; így jogokat kapna a köznép, a többi társadalmi osztály férfiai is mandátumhoz juthatnának és megszűnne a nagy vagyon és az olygarchia kizárólagos politikai képviselője. — A vonzó előadás után a dilettans zenekar játszotta el legújabb táncpiéceit. — Következett „Madách életéből” c. vetített képsorozat. Gyulai Ágost dr. dolgozatát Czinkler Kálmán mérnök olvasta fel, míg a képeket Rujer Ferenc mérnök vetítette; ezuttal kifogástalan volt az előadás és lekötözték a közönséget. — Az apatini szabad-lyceum élén Schmausz Endre ny. főispán áll, aki Apatin közönségének osztatlan szeretetét bírja és aki az összes társadalmi köröket jóindulatával lebilincselve, ma minden tekintetben Apatin vezető férfia és aki körül a város színe-java készségesen csoportosul.

Halálozás. Mély részvétellel és megilletődéssel értesülünk arról a súlyos gyász-esetről, mely egy ifju férjet ért verőfényes boldogsága közepette. A kéllehetetlen rideg halál elragadta a szerető hitvest a családi boldogság selymes fészkeből, tört döfve a fájdalomtól vérző hitvesi szívébe. A család a következő gyászjelentést adta ki: Majtány József mint az elhunytak férje, öz. Szabó Jánosné szül. Stramm Vilma mint édesanyja, Gál János és neje szül. Katzenberger Mária mint apósa, illetve anyósa, Szabó Jolán, Szabó Vilma, Szabó Etel férj. Balda Józsefné, Szabó Ilona férj. Ficzere Istvánné, Szabó Árpád, Szabó László, Szabó Sándor és Szabó Pál mint testvérei, Szabó Lászlóné született Leimetter Boriska mint sógorja, Balda József és Ficzere István mint sógorai úgy a maguk, mint gyermekeik és az összes rokonság nevében is fájdalmas szívvel jelentik, hogy forrón szeretett és felejthetetlen neje, illetve leánya, menyüke, testvérük, sógorajuk és rokonuk Majtány Józsefné szül. Szabó Teréz urnó f. hó 21-én esteli 9 órakor rövid szenvedés után életének 30-ik, boldog házasságának 8-ik évében az Urban jobblétre szenderült. A megboldogult drága halottnak hült tetemei pénteken, f. hó 23-án délután 2 1/2 órakor fognak a Vöröskereszt-kórház halottaskápolnájában, a r. kath. anyaszent-egyház szertartása szerint ünnepélyesen be-szenteltetni és a rákoskeresztúri központi temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő gyászmiseáldozat a megboldogultnak lelki üdvéért hétfőn, f. hó 26-án reggeli 9 órakor fog a ferencrendiek belvárosi templomában a Mindenhatóknak bemutatni. Budapest, 1906. február hó 22-én. Az örök világo-ság fényeskedjék neki!

A népszanatórium vagyona. A József kir. herceg szanatórium egyesület felügyelőbizottsága Cs. Nagy Miklós elnöke-le alatt alaposan megvizsgálta az egyesület mult évi számadásait és örvendő vette tudomásul, hogy a népszanatórium vagyona, mióta az egyesület június hó 4-én megalakult, 73000 koronával gyarapodott, a mult év egész során pedig 163000 koronával gyarapodott a népmertési alap. Így száz tízötletre az építési tőke együtt van s az egyesület hozzá-foghat messzebbmenő földadatai való-sításához. Ezen földadatok sorába tartoznak az ország minden vidékén dispenzatóriumok létesítése, amelyeket abban a sorrendben fog szaporán megvalósítani, a mily mértékben vele lesz a társadalom további gyá-molítása. Ujra kérő szóval vagyunk társadalmunkhoz, hogy ezt a nemesen buzgólkodó egyesületet segítsük meg. Segítsük minden lelkünk-ből, segítsük minden erőnk-ből.

Megszólt és lépke-rekült siketnéma. E napokban a szilbereki község-házán megjelent egy jól öltözött ifju és felmutatott egy ívet következő felirattal: „Felhívás”, melyben egy szerencsétlen siket-néma ifju, kinek szent kötelességében áll özvegy beteges anyját és 5 kiskoru testvéreit el-tartani, kéri a nagyérdemű közönséget, hogy sziveskedjék tőle írószereket vásárolni, hogy ezáltal családját el-tarthassa, egyben több skatulya tollat és egyéb írószereket helyezett

az asztalra és a siketnéma-k szokásos jeleivel megvétele-re ajánlotta azokat, természetesen tulmagas árakat kérve. Zányi Bódog községi jegyzőnek gyanus volt és ezért az ifjut jól megfigyelte s miután igazolványát követelte, ez egy papírszeletre leírta, hogy holnap kapja azt meg Zomborból, míg nevének bemondása követeltetvén, leírta, hogy Lebovics Márton-nak hívják. A jegyzőben a gyanu csak erő-sődött, hogy egy igazolási jegy nélküli csavar-góval és nem is siketné-mával, hanem egyszerű csalóval van dolga s e végből őt a rendőrséggel meg-mototztatta. A kabátja zsebében egy Feier Mayer nevére szóló munkásigazolvány talá-latott, amelyben a személyleírás az ifjura teljesen ráillett, mire az a jegyző által tovább faggatott s magát még egy ideig siket-némának tetetvén, megszóltat és a hozzá intézett kérdésekre kijelentette, hogy őt tulaj-donképpen Feier Mayernek hívják, Lonlec (Mármarosmegyei) illetőségű volt szabósegéd, beismerte még azt is, hogy két társa van, kik tőle aznap a vonaton elváltak. A szél-hámot letartóztatták és a nála talált iratok-kal, írószerekkel és készpénzzel a szolgabíró-sághoz kísérték. Csodálatos, hogy még eddig le nem leplezték, mert amint a felhívási ívre vezetett láttamozásokból kitűnt, számos köz-ségben és városban megfordult és furfangos-sága által igen szép összegeket zsebelt be.

Uj katolikus földmives ifju-sági egylet. Péterréve községben Vajda Ottó káplán buzgólkodása folytán s a község egész társadalmának érdeklődése mellett föld-mives ifjusági egylet alakult, melynek közel 400 tagja van. Az egylet fővédnöke dr. Városy Gyula érsek, tiszteletbeli elnöke Rózsa Imre plébános. Egyházi elnök Vajda Ottó, világi elnökök: Tripolszky Ágoston és Pecze Imre. — Első táncmulatságát is megtartotta már az egyesület, mely nagy érdeklődés mellett folyt le.

Munkások és cselédek meg-jutalmazása. A földművelésügyi minisz-teriumban most állították össze azoknak a jóra-vo-ló munkásoknak és hűségese cselédeknek névsorát, a kiknek a földművelésügyi minisz-ter elismerő oklevelet és száz korona jutalmat küld. A névsor és a mellé tett szolgálati év fölötte érdekes. Látnak ebből, hogy elismerés huszonöt szolgálati évnél kevesebb-re nem jutott, de látunk a háromszáz kitüntetett munkás és gazdasági cseléd között olyat is, a kinek a kaszája felszázad óta mindig csak egy gazdánál aratott és aki felszázadot meg-haladó hűségese szolgálata-t egy gazdánál töltötte ki. Méltán ünneplik tehát a becsületnek és hűségnek ezeket a derék meg-tesztelőit, s a gazdák okosan cselekszik, ha a hűségnek és odaadó szolgálata-t ünnepet rendeznek. A gazdatársadalom érdeklődése adja meg voltaképpen a kitüntetés jelentőségét és szol-gálja azt a nevelőhatást, melyet a Darányi nevéhez fűződő kormányzati akció céloz.

Tolvaj béresgyerek. Sztrusárik György 18 éves petrőci béres, gazdája Gyem-rovszki Pál földmives, petrőci lakos nyitott szekrényéből 2640 korona készpénzt kilopván, megszökött. A petrőci csendőrség megindította utána a nyomozást.

Hetvenhat kivándorló. Csütör-tökön 76 topolyai vándorolt ki Németországba munkát vállalni. Szomorú dolog, amidőn a gazdagságról híres vármegyénk-ből a megél-hetősi viszonyok nehézsége miatt ennyi jó munkáskezet kell elvesztenünk.

Tüzek Feketehegyen. Gayer János feketehegyi földmives háza és istállója a napokban leégett. Gayer szegény, vak em-ber, aki most nyomorba jutott, mert az épület nem volt biztosítva. Ugyancsak a napokban égett le Grau János feketehegyi lakos háza is. Sok gabona, liszt és zsir lett a lángok martaléka.

Puskával ne játszzál. Preka-jac Lázár, Vlaski Rádó és Acsanszki István kulai fiatal emberek Damjanov kocsájának külön szobájában együtt vigadtak és iddogál-tak. Mulatozás közben Prekajac tréfából elővette revolverét, játszott vele és tréfából Acsanszki Istvánnak szegezte. A revolver véletlenül elsült s a golyó Acsanszki fejébe fúródott, ki egy óra mulva meg is halt.

Rendület a sorozásról. A honvédelmi miniszter rendelete szerint a sorozó-bizottságok áprilisban összeülhetnek, de csakis osztrák honosok vizsgáltnak felül és ama katonák vagy honvédek hozzátartozói, kik keresetképtelenségüket igazolni akarják. Magyar honosságu állításköteleseket, míg az 1905. évi ujoncjutalékokat meg nem szavazzák, nem vonnak felülvizsgálat alá.

Táviratok utcai gyűjtése. Érdekes tervvel foglalkoznak a kereskedelemügyi miniszteriumban. E terv szerint a táviratokat a levelek módjára utcai levélzsekre nyekbe lehetne dobni. E célra külön borítékokat készítenének, melyeket úgy konstruálnának, mint egy összehajtott táviratürlapot, melyre a szöveget is rá lehet írni. A távirat díját levéljegyekben kell majd felragasztani. Ez az ujtás az utazó közönségre nagyfontosságú, mert olyan állomásokon, ahol a vonat annyi ideig nem áll, hogy táviratot feladni lehessen, a távirati ürlapot egyszerűen a vasúti szekrénybe lehet dobni. Ennek az ujtásnak az a célja, hogy a táviratok feladását megkönnyítsék, mert a feladó közönségnek nem kell a postahivatalokban várakozni.

A szabadkai Délvidéki általános takarékpénztár r. t. közgyűlése elhatározta az alaptőke felemelését 400000 koronáról 600000 koronára, 1000 darab 200 koronás részvénynek 230 koronás árfolyamon való kibocsátása útján.

Talált óralánc. Zomborban egy férfi óraláncot találtak. A károsult egyén egy éven belül bármikor átveheti a rendőrkapitányságnál.

A gyümölcsfa-tisztogatásnak Kecskeméten szokásos módja országszerte igen jól bevált. Ez a módszer tudvaleg az abban áll, hogy a gyümölcsfákat az alvó időszakban 1 1/2 %-os kénmájoldattal bepermetezik, illetőleg a fatörzseket mézszel kevert kénmájoldattal bemázolják. Minthogy a gyümölcsfák kénmájoldattal való kezelését okvetlen a rügyfakadás előtt kell végrehajtani, figyelmeztetjük gyümölcstermelőinket, hogy a szükséges szert, a kénmájat idejében beszerezzék. A kénmáj Kecskeméten Mayerfi Zoltán permetezőanyag-gyárosnál, használati utasítással együtt, különként 64 fillérért rendelhető meg.

A kivittel foglalkozó kereskedők figyelme. A belügyminiszter és a liverpóli Cunard gőzhajózási társaság között 1904. évi június hó 4-én kötött szerződés 22. §-a értelmében: a magyar östermelési vagy iparcikkekkel az északamerikai államokba menő mintaküldeményeket a m. kir. kormány felhívására a Cunard társaság díjmentesen tartozik hajóin Fiuméből New-Yorkba szállítani. Ily mintaküldemények súlya azonban 1-1 1/2 összesen 10 tonnát, illetve térfogata 10 köbmétert meg nem haladhat. A szegedi kereskedelmi és iparkamara erre az érdekeltek figyelmét fölhívja és közli, hogy az itt említett díjmentes szállítás iránti kérelmek a belügyminiszterhez intézendők.

Mennyit termel nálunk egy selyemtenyésztő? A termelési összehasonlító adatokból az tűnik ki, hogy egy tenyésztő átlag 18 kiló 75 deka gubót, a franciaországi termelő átlag 62 kiló 75 deka termel. Már ebből a szembeállításból kitűnik, hogy a kereset nagyságának fokozására kell törekedni. Hogy ebben az irányban is van haladás, kitűnik abból, hogy jöfellehet, a termelők száma alig emelkedett, félmillió gubótermeléssel nagyobb az ez évi, mint a tavalyi s hogy a franciaországi átlaghoz még messze vagyunk, — az tisztán azért van, mert nincs elég eperfa. Az eperfaültetés minden községnek legnagyobb feladata.

Victor Hugó sógora. Párisban nemrég hunyt el Paul Chenay vésnök. Victor Hugóval való rokonsága, akinek sógora volt, ismertebbé tette őt, mint tehetsége, Chenay sok érdekes anekdotát tudott Victor Hugóról

elmondani s érdekes, hogy állandóan be akarta feketíteni az író, Legszívesebben az író irigységéről szeretett beszélni.

— Egy este — mondotta egy ízben Chenay — egy szegény íróember jelent meg Théophile Gautiernél.

— Kedves mester — szölt Gautierhez a bohém — kérem adjon kölcsön 2000 frankot. — Megbolondult ön? — pattant föl Gautier. — Kétezer frank! Én adjak önnek ennyi pénzt, hisz kétszáz frankom sincs. Forduljon inkább Hugóhoz, neki mindig van pénze, hisz kitünően megy a dolga.

— De hisz épp ő küldött önhöz, ő az én házigazdám s tartozom neki a lakbérrel.

Egy másik anekdotában ezeket mondotta el egy ízben Chenay:

— Amikor Hugó Belgiumba akarta szöktetni kedvesét, Drouet asszonyt, sógora el akarta őt kisérni. Chenay ugyanis Hugó felkérésére ajánkozott utitársnak s a szöktetés meg is történt.

— Napokon át utaztunk kocsin oda és kocsin vissza — mondja Chenay — amikor végre Párisban kiszállottunk a Place de la Concordeon — a kocsiból, Chenayval fizettette ki Hugó a kocsit költségeit. — Hugó izetlenkedéseiről is tudott egyet-mást Chenay. Hugó szenvedélyes gyűjtő volt, de derűborura halmozta össze a tárgyakat, melyek nagy része izléstelen dolog volt. Amikor Hugó száműzetésben élt, Chenay titkárja volt s bár az író már nem volt fiatal, nap-nap után kapott szerelmes leveleket minden rangu és rendű nőktől. Egy ízben egy hercegnőtől kapott szerelmi vallomást, aki azzal végezte levelét, hogy az író lábait csókoltatta.

A világ vallásfelekezetei. Érdekes az a statisztika, amelyet Amerikában készítettek a világ vallásfelekezeteiről. A kimutatás szerint a világon 1563.446.000 lakos van. Ezek közül 282.638.500 róm. katolikus, 166.066.500 protestáns, 120.157.000 görög-katolikus, 11.222.000 zsidó, 219.659.060 hindu, 216.630.000 mohamedán, 137.935.000 budhista, 157.069.500 fetis imádó. A keresztények és zsidók legnagyobb része Európában él. A mohamedánok közül 141.000.000 Ázsiában és körülbelül 50.000.000 Afrikában él. A hinduk és budhisták majd mind Ázsiában élnek, a fetis-imádók közül ellenben majdnem 97.000.000 él Afrikában.

„Antidol“ a legjobb gyógyszer fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen, a szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belelegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdesze ismerőseit: hogy használta-e már az „Antidol“-t? amely nagyszerű hatásáért aranyéremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fl. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható Zomborban: Tarczyay István és Temesváry József gyógyszerárakban, valamint Németh Ignác városi gyógyszerárakban, Szent-György-tér, telefon 71. 20—19

Művészet — Irodalom.

Geyer Stefi hangversenye.

A zombori szabad lyceum, városunk ezen előkelő kulturegyesülete, mely hazafias és kulturmissziót teljesít és eddigi működése alatt mindenkor kiváló szellemi élvezetet adott teljesen díjtalanul városunk intelligens közönségének folyó hó 22-ére Geyer Stefi világszerte híres hegedűművész és Dienzl Oszkár zongoraművész közreműködésével magas fokon álló és minden ízében sikerült művészeti estélyt rendezett. A hangversenyre a közönség zsufolásig megtöltötte színházunkat. — Az est műsora a következő volt:

1. Paganini hangverseny D dur, Geyer Stefi.

2. a) Rachmaninoff: Prelude, b) Sinding: Frühlingsrauschen, zongorán Dienzl Oszkár.

3. Wieniawsky: Faust ábránd, hegedűn Geyer Stefi.

4. Merklér: a) Valse intermède, b) Dienzl fonódal, c) Sinigaglia Rhapsodie piemontaise, hegedűn Geyer Stefi.

5. Debussy: Danse, zongorán Dienzl Oszkár.

6. Vieuxtemps: Rondo, hegedűn Geyer Stefi.

Geyer Stefi, a bájos művész nő könnyedén, diszkrét finomsággal interpretálta ezen remek alkotásokat bámulatosán kifejtett technikával átgondolt és érzésteljes előadásban. A közönséget művészi játékával annyira elvarázsolta, hogy az elragadtatással és lelkes éljenzéssel tapsolta és újra meg újra a lámpák elé szölitotta s végül még a műsor megtoldására is rákényszerítette.

A pompás műsor keretében volt alkalomunk Dienzl Oszkár zongoraművész játékában is gyönyörködni. Kisérete finom, diszkrétén alkalmazkodó volt, valóságos bravurral tudta színezni, fokozni a hegedűművész interpretációit. Önálló előadásában a művészlélek megnyilatkozását láttuk és élveztük; játékával a hallgatóságra igazi, mély hatást gyakorolt.

Hálás elismerés illeti meg a szabad lyceum derék vezetőségét, mely sem költséget, sem fáradságot nem kimélt, hogy intelligens társadalmunknak ezen élvezetes művészeti estélyt megszerezte.

Szabad lyceumi előadás Zomborban.

Valóban élvezetes és tanulságos estét szerzett Megyesi Ferenc, főgimn. tanár f. hó 25-én, vasárnap a városháza nagytermet egészen betöltött közönségnek a festészetről tartott előadásával. Münchenben járva — beszélt az előadó — egy nagy képtár megismerésére csak egy órai időt fordíthatott. Így csupán végig szaladhatott a termeken s csak rövid néhány percet szentelhetett arra, hogy a föltünőbb képek szemléletébe mélyebben elmerülhessen. Csak ezeknek emléke nyomulhatott be a lelkébe, a többi összefolyt, elmosódott. Aki a festészet esodás világában egy órai előadás keretében végig akarja vezetni hallgatóit, annak szintén csak a festőművészet fejlődésének vázolására s a legremekebb műveknek figyelembe ajánlására lehet szorítkoznia. Így tett ő is. Több mint száz vetített képhez fűzte rendkívül érdekes magyarázatait, s így vonultak el a szemlélő-hallgató előtt a kópírás korszakai, a nagy festők és remekeik, az asszír-babiloni időkől napjainkig. Legbehatóbban foglalkozott az előadó az olasz festészettel, a firenzei iskolával. E korról a tárgyába elmerülő lélek benső hevével, költői nyelven, szónoki lendülettel beszélt s előadása valósággal elragadta a közönséget. A lelkes taps mutatta, hogy az előadás az értelemre és a szívre egyaránt termékenyítőleg hatott.

A közigazdasági hanyatlás kiszípolyozása.

Ujabb időben közigazdasági íróinknak kifogyhatatlan tárgya az a nyomoruságos helyzet, melybe az ország gazdasági állapota sodortatott. A lakosság minden rétegéből, a haza minden tájékaról felhangzik a zokszó, hogy a létfenntartás súlyos küzdelmében már-már elernyed a nép legjava. A ma nem biztosíthatja a holnapot, a jelen szürke képét nem vidítja fel a jövő leghalványabb reménysugara.

S amikor az ország nepe ilyen kinokkalteli, gondokkal terhelt inséges helyzetben vergődik, amikor minden jó hazafi aggodik a haza jövőjéről sorsa iránt, amikor nem tud-

juk, nem is sejtjük, mi sors, mi végzet, mi súlyos csapások várnak még reánk: a csalafintaságokban kiapadhatatlan spekulánsok még mindig találnak elég anyagot a szegénység mocsarában, mit alantos céljaikra felhasználhatnak. Miként a varjuk a döghullára csapnak le, úgy szoritják körmeik közé ők is közgazdaságunk elkorhadó hulladékait.

Eszközökben nem válogatók, csak elérhessék céljukat: a mások szegénysége révén való meggazdagodás.

Olvassuk csak el egyszer a napilapok újdonság rovatait. A furfangos szélhámosság mennyiszere és ezer-féle változatosságaival találkozunk itt. Egy rövid cikk keretében még csak jelezni sem lehet mindazokat a csalásokat, mik az emberi ész elköresült leleményességének szülöttjei. Ezek fölött a családok fölött mint Damoklesz-kard csüng a büntetőtörvénykönyv, noha bizony elég gyakori eset, hogy még annak hatalma sem terjed ki minden svindlőre, másrészt pedig a család egy jó részének sikerül a büntető igazságszolgáltatás keze alól kisiklani.

Vannak egyébiránt olyan cselekedetek is, melyek ellen még az igazságérzet sem szólal fel, csak éppen a minden ember lelkében szunnyadó etika, érzület lázong fel ellenük. Ezek ellen a cselekedetek ellen a törvénykönyv persze éppenséggel semmi hatással sem lehet, de a szigorú erkölcsbíró nem térhet ki tárgyalásuk, bíráltságuk elől.

Ilyen például a nyerészkedési és a hirtelen meggazdagodási vágy mindenféle agyafurt, de törvényesen szentesített módon. Általában véve ebbe a kategóriába tartozik minden sorsjegyzület, mert azt a tulnyomóan legtöbb esetben hiru reményt kelti fel a szegény emberekben, hogy hirtelen jólétre vergődhetnek s ezt a reménykeltést busásan megfizettetik. Még jó, ha a kibocsátott sorsjegyeknek valami reális értékük van, úgy hogy tulajdonosaik a húzás után esetleg nem veszítik el egész befizetett pénzüket, mint például az osztálysorsjegyek fele részénél.

Pang a kereskedelem, jajgatnak az iparosok, a diplomás férfiak, a hivatalnokok, a földmivelők, szóval az egész társadalom csak tengődik de ez nem tartotta vissza, sőt ellenkezőleg buzdította, hogy a csak egy-két év előtt 10,000-rel felemelt sorsjegyeket újabb 15,000-rel szaporítsa. Természetesen a pénzügyminiszterium jóváhagyásával!

Vajha mihamarább bekövetkezne az az idő, amikor a józan magyar társadalom az ilyen merész kísérletekre megadná az egyedül helyes feleletet — a bojkottot.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazon jó barátaink és ismerőseink, kik felejtetlen fiunk, Backhausz Ede temetésén megjelentek s jelenlétükkel fájdalomunkat enyhíteni iparkodtak, hálás köszönetünket.

Zombor, 1906. február hó 24-én.

A gyászoló család.

*) Az a rovatban közlöttékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség

HIRDETÉSEK.

Bohémnek kivánt helyen levele van Palikától.

A Zombori Tejsarnok

évi kötés mellett teljes **tehentejet átvessz** és pedig május hó 1-től november hó 1-ig **tizenkettő fillérért literjét**, és november hó 1-től május 1-ig **tizenhárom fillérért literjét**. — Bővebb felvilágosítással a tejsarnok vezetősége szolgál.

Egy IRNOK, aki a jegyzői teendőkben jártassággal bír és szépírással rendelkezik, azonnal

alkalmazást nyerhet.

Bővebbet a kiadónivatalban.

A torontálmegyei Magyar-szentmihály községben . . . Nagybecskerek város szomszédságában, egy kb. 450 holdas birtok hosszabb időre bérbeadandó.

Felvilágosítással szolgál **dr. Anna Ernő ügyvéd Nagybecskereken.**

718. sz. 1906.

Pályázati hirdetmény.

Járáshoz tartozó Katymár községben leköszönés folytán megüresedett községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzam **folyó évi március hó 8-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az elkészített folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Ezen állás javadalmozása a községi pénztárból havi előleges részletekben kiszolgáltatandó 800 korona évi fizetés.

Bácsalmás, 1906. február 19.

SZUTRÉLY LIPÓT,

2—2

főszolgabíró.

82 szám

1906.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1905. évi V. 494/3 számú végzése következtében dr. Czeisel Lajos József ügyvéd által képviselt Szauer Jakab kerényi lakos javára Pekánovits Antal zombor gradinai szállási lakos ellen 450 kor. és járulékai erejéig 1905. évi április hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 695 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: barnára festett vástengelyű kocs, ló és szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1905. évi V. 494/4. sz. végzése folytán 450 kor. tőkekövetelés, ennek 1904. évi december hó 12-ik napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 188 koronában bíróságilag már megállapított költségek erejéig zombor gradinai szállási lakos adós lakásán leendő eszközzésére 1906-ik évi március hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1906. évi február hó 21-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó komlóduvány.

A GRÓF ZICHY JÁNOS-féle lángi uradalom 47 kat. holdján e tavaszon kitermelendő erőteljes, Saazból és Auschából évek óta sikerrel honosított komlóduvány eladó.

Ezer drb 16 korona.

Hazai és külföldi szakemberek által finomnak elismert fajta, természetét a sörgyárosok szívesen veszik, kiállításokon kitüntetésekert nyert.

A fehérmegeyi sikról az Alföldre plántálva jól honosul s termése bővebb lesz.

Megkeresések **HALMI NÁNDOR** uradalmi intézőhöz, Csósz, u. p. Soponya (Fehérmege) intézőndök. 12—8

32. szám. 1906.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1906. évi V. 39. számú végzése következtében dr. Bikár Voni zombori lakos ügyvéd esődtömeggondnok által képviselt ifj. Schubert Ignác közadós zombori lakos ellen a esődleltár 1—113 t. alatt foglalt és 629 kor. 98 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: különféle órák és állványok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1906. évi V. 39. számú végzése folytán Zomborban közadós üzletheben leendő eszközzésére 1906. évi március hó 10-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1906. évi február hó 22-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Ház és földeladás.

Néhai özv. Csernyus Istvánné hagyatékát képező a belváros Kistemplom-utcai **5. sz. HÁZ** és a nemesmiliticsi határban levő mintegy 92 holdnyi **szántó-föld** — gazdasági épületekkel — eladó.

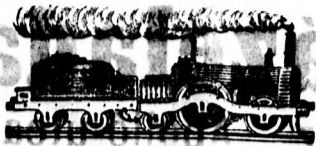
Értesítést ad **Krizmanits Imre**, Zomborban. 6—8

Hirdetmény.

Palánka község jegyzői irodájában egyapidijas két (2) hónapra napi **2 korona** díjazás mellett **alkalmazást nyer.**

Ajánlatok alulírotthoz küldendők. Palánka, 1906. évi február 19-én.

Potzta György,
h. jegyző.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1905. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ETŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza			
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10			ind. BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55		10.00
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22			érk. SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52		6.27
	1.26	4.15		6.48	5.32			ind. SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26		9.08
	1.56	4.43		7.10	6.01			Csantavér		10.26	6.53		1.02		8.18
	2.21	5.09		7.25	6.27			Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41		7.31
	2.47	5.36		7.42	7.05			Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14		
	3.07	5.55		7.55	7.27			Vertebáz		9.06	5.37	8.39	11.57		
	3.28	6.17		7.46	7.46			O-Kér		8.13	5.13		11.39		
	3.45	6.34		8.13	8.13			Kiszács		8.21	4.54		11.21		
	4.06	6.55		8.37	8.34			érk. UJVIDÉK	ind.	7.46	4.57	7.56	11.00		

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
4.00	7.22	1.15	ind. BAJA	érk.	8.53	3.23	6.50				
4.11	7.32	1.25	Baja-szállásváros		8.46	3.15	6.42				
4.25	7.45	1.38	Vaskut		8.31	2.59	6.26				
4.51	8.10	2.01	Gara		8.10	2.37	6.00				
5.09	8.26	2.16	Pigyica		7.55	2.17	5.35				
5.27	8.59	2.39	Sztanisica		7.38	1.57	5.12				
5.56	9.12	2.56	Gákova		7.14	1.28	4.40				
6.15	9.31	3.14	Nenadics		6.55	1.08	4.16				
6.25	9.41	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	6.45	12.57	4.05				
6.25	9.41	3.23	ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	6.10	11.20				7.00	
6.25	9.41	3.23	Zombor-vásártér		6.03	11.13				6.52	
6.41	7.07	4.07	Fernbach-szállás		5.54	11.04				6.41	
6.50	7.16	4.16	Zsárkóvár		5.46	10.56				6.32	
7.06	7.30	4.30	O-Szapár		5.32	10.42				6.15	
7.35	7.49	4.49	Bresztovác		5.16	10.28				5.51	
8.05	8.10	5.12	Hódásgh		4.48	10.02				5.21	
8.46	8.35	5.37	Parabuty		4.29	9.45				4.43	
9.00	8.49	5.51	Paraga		4.08	9.25				4.10	
9.40	9.16	6.09	ind. GAJDOBRA	érk.	3.26	9.07				3.26	
9.54	9.30	6.23	Bulkesz		3.18	8.55				3.11	
10.16	9.45	6.38	Petrovác-Ghozsán		3.01	8.44				2.59	
10.30	10.10	7.03	Futtak		2.32	8.16				2.20	
10.31	10.31	7.25	érk. UJVIDÉK	ind.	2.07	7.51				1.40	

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind. SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35		
5.25	2.26	7.25	7.25	Tavankut		6.17		12.37	10.09		
5.45	2.46	7.19	7.53	Baimok		5.53	9.11	12.20	9.51		
6.16	3.17	7.41	8.32	Nemes-Militics		5.02	8.46	11.44	9.10		
6.30	3.31	7.53	8.50	érk. ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51		
7.28	4.00	8.13		Prigl-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14		
7.42	4.13	8.23		Szonta			8.04	10.37	7.53		
7.54	4.24	8.33		érk. GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40		
9.18	5.25	9.13		ind. ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.03		
9.30	5.37	9.23		érk. DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50		

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
4.40	1.32		ind. SZABADKA	érk.	8.34	5.25					
5.08	2.00		Békova		8.07	4.58					
6.19	3.21		érk. ZENTA	ind.	6.40	3.40					
7.47	5.27		Ada		5.26	2.19					
8.10	5.42		Mohol		5.05	2.02					
8.30	6.02		Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37					
8.56	6.28		érk. ÓBECSE	ind.	4.10	1.10					

Oda				Szabadka—Baja				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.50	10.30	1.47	7.00	ind. SZABADKA	érk.	9.29	12.48	6.20	10.28		
5.25	11.09	2.22	7.35	Csikéria		8.56	12.16	5.48	9.52		
6.03	1.46	2.54	8.07	Bács-Almás		8.34	11.55	5.27	9.22		
6.09	1.51	3.00	8.13	Almás		8.19	11.40	5.12	9.06		
6.33	12.15	3.26	8.42	Bikity-Borsód		7.54	11.15	4.47	8.38		
7.07	12.48	4.00	9.16	érk. BAJA	ind.	7.17	10.40	4.12	7.47		

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25	ind. Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44				
5.05	10.21	4.49	Bács-Földvár		6.33	12.16	7.23				
5.27	10.48	5.10	Csurogh		6.15	11.47	7.03				
5.49	11.22	5.32	Zsablya		5.50	11.13	6.37				
6.04	11.45	5.47	Gospodince		5.31	10.44	6.21				
6.30	12.24	6.11	Temerin		5.14	10.20	6.04				
6.39	12.36	6.20	Járek		4.58	9.50	5.46				
6.53	12.53	6.34	érk. VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31				
7.01	1.07	6.36	ind. VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23				
7.25	1.35	7.00	érk. UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00				

Oda				Szeged-Rökus—Zenta				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.
4.20	1.40	ind. SZEGED-RÖKUS	érk.	8.51	5.45						
4.43	2.04	Röske		8.28	5.23						
5.02	2.22	érk. HORGOS	ind.	8.07	5.05						
5.03	2.35	ind. HORGOS	érk.	7.57	4.49						
5.21	2.58	Bács-Martonos		7.39	4.31						
5.44	3.24	O-Kanizsa		7.25	4.17						
6.04	3.54	Adorján		6.56	3.53						
6.29	4.19	érk. ZENTA	ind.	6.30	3.28						

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
6.37	5.10	ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01						
7.00	5.38	érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.38						
7.05	5.50	ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.33						
7.31	6.24	Káty		5.06	2.15						
7.42	6.38	Tiszakálmánfalva		4.43	1.56						
7.57	7.00	Kovli-Szent-Iván		4.25	1.41						
8.11	7.18	Vilova—Gardinovec		4.04	1.26						
8.24	7.34	Lok		3.48	1.14						
8.37	7.50	érk. TITEL	ind.	3.32	1.00						

Oda				Kiskun-Halas—Bácsalmás—Rigyica				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.50	12.05	6.00	ind. KIS-KUN-HALAS	érk.	5.44	2.27	10.24				
4.03	12.18	6.13	Kopolya		5.32	2.14	10.11				
4.20	12.35	6.29	Fehérvő		5.16	1.57	9.54				
4.37	12.51	6.45	Terézhalom		5.00	1.40	9.37				
4.58	1.33	7.03	Jankovác		4.48	1.27	9.24				
5.26	2.03	7.23	Mélykut		4.30	1.25	9.10				
5.48	2.26	7.44	Rudics		4.00	12.11	8.21				
5.56	2.34	7.52	érk. BÁCSALMÁS	ind.	3.51	12.00	8.10				
6.16	3.00	8.12	ind. BÁCSALMÁS	érk.	3.41	11.21	7.40				
6.36	3.20	8.28	Madarász puszta		3.26	11.01	7.20				
6.49	3.34	8.36	Bácsmadaras		3.18	10.51	7.10				
6.57	3.46	8.43	Sánai puszta		3.11	10.34	6.53				
7.17	4.11	8.53	Katymár		3.00						

Eladó

egy ruganyos és fedeles
utazó kocsi, egy ruga-
nyos **hajtó kocsi** és egy
rugó nélküli **hajtó kocsi**.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

3-1

Házeladás.

Az Apolló-utca 11.
számu ház **szabad kéz-
ből eladó**. — Bővebbet
a házban.

3-1

Ritka alkalmi vétel!**Villanyos csillár kiállítás.**

A legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

VILLANYVILÁGITÁSI BEVEZETÉSEK

a legmesszebbmenő szavatolás mellett.

Petroleum és gázlámpák

villanyra átalakíttatnak

Teltsch Gáspár

optikai és elektrotechnikai műintézetében

ZOMBORBAN 50-41

Bámulatos olesón!

Bámulatos olesón!

Bámulatos olesón!

Hungaria fürdő

(Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium
főbejáratával szemben)

mindennap reggeli 6
órától kezdve esti 6
óraig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

Urak részére

mindennap délig, — szerda
délelőtt kivételével — ked-
den, szerdán és szombaton
... délután is.

Hölgyek részére

hétfő és péntek délután, va-
lamint szerdán d. e. 8 órától
délig; diákok részére kedden
... délután.

Gőzfürdőjegy 1 kor.

Kádfürdőjegy 1 K 20 fil.

Diákjegy 40 fillér,

mely utóbbi csakis kedden d. u.
vehető igénybe. *—6

... **Telefon a fürdőben.**

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK

GYÁSZLAPOK

SZÁMLÁK

LEVÉLFEJEK

NÉVJEGYEK

ELJEGYZÉSI ÉS

ESKETÉSI KARTYÁK

SÍMA- ÉS

DOMBORNOMATU

MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE ==

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „PÁCSKA“ KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK

MŰVEK

NAPTÁRAK

TÁBLÁZATOK

FALRAGASZOK

KÖRLEVELEK

TÁNCVIGALMI

MEGHÍVÓK

TÁNCRENDEK

ÉTLAPOK